

Koulutuksen talous 2015

Koulutuksen käyttömenot lähes ennallaan vuonna 2015

Koulutuksen käyttömenot kasvoivat Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2015 edelliseen vuoteen verrattuna 0,4 prosenttia. Koulutuksen käyttömenot olivat yhteensä 12,2 miljardia euroa vuonna 2015. Suurimman osuuden koulutuksen käyttömenoista muodostavat perusopetuksen kustannukset. Perusopetukseen käytettiin 4,6 miljardia euroa vuonna 2015. Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat yliopistokoulutuksella ja -tutkimuksella, johon käytettiin 2,3 miljardia euroa ja ammatillisella koulutuksella, johon käytettiin 1,8 miljardia euroa.

Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2015

Käyttökohte	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	358	2,9
Perusopetus	4 620	37,7
Lukiokoulutus	736	6,0
Ammatillinen koulutus	1 810	14,8
Oppisopimuskoulutus	151	1,2
Ammattikorkeakoulukoulutus	906	7,4
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ²⁾	2 323	19,0
Muu koulutus	479	3,9
Opintotuki	860	7,0
Yhteensä	12 244	100,0

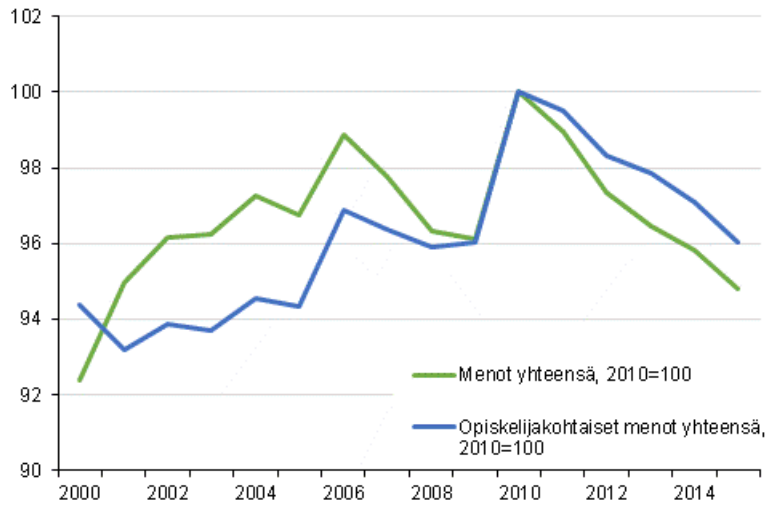
1) 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa.

2) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen.

Koulutuksen käyttömenot olivat vuonna 2015 suhteessa bruttokansantuotteeseen 5,8 prosenttia. Osuus on laskenut vuodesta 2010 alkaen.

Koulutuksen käyttömenot ja opiskelijakohtaiset menot ovat vähentyneet reaalisesti vuoden 2010 jälkeen. Vuosina 2000–2015 koulutuksen kokonaiskäyttömenot ja opiskelijakohtaiset menot olivat reaalisesti korkeimmillaan vuonna 2010. Käyttömenot on muutettu vuoden 2015 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla. Reaalinen muutos tarkoittaa, että hintojen nousun vaikutus on otettu huomioon.

Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys 2000–2015

Eri koulutussektoreiden menokehityksessä on eroja. Esiopetuksen menot ovat kasvaneet reaalisesti vuoteen 2010 verrattuna. Perusopetuksen menot olivat vuonna 2015 reaalisesti lähes samalla tasolla kuin vuonna 2010. Eniten 2010-luvulla ovat reaalisesti laskeneet ammatillisen ja oppisopimuskoulutuksen sekä ammattikorkeakoulukoulutuksen menot.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2000–2015.....	4
Liitetaulukko 2. Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 2000–2015.....	4
Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2015.....	5
Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2015.....	5
Laatuseloste: Koulutuksen talous.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koulutuksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2000–2015

Käyttökohte	Vuosi								Muutos 2014-2015
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	94	269	312	323	342	347	352	358	1,7
Perusopetus ²⁾	2 734	3 413	4 120	4 231	4 363	4 492	4 538	4 620	1,8
Lukiokoulutus ²⁾	503	600	695	713	727	737	738	736	-0,3
Ammatillinen koulutus ³⁾	925	1 287	1 758	1 851	1 898	1 911	1 878	1 810	-3,6
Oppisopimuskoulutus	96	132	177	170	171	154	157	151	-3,8
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	525	704	896	921	928	912	874	906	3,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	1 364	1 671	2 162	2 330	2 340	2 341	2 320	2 323	0,1
Muu koulutus ⁶⁾	298	361	442	462	478	483	481	479	-0,3
Opintotuki	648	732	871	847	837	832	852	860	1,0
Yhteensä	7 186	9 167	11 434	11 848	12 084	12 209	12 190	12 244	0,4
Käyttömenot suhteessa BKT:hen, %	5,3	5,6	6,1	6,0	6,0	6,0	5,9	5,8	

- 1) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 2) Vuosina 2000-2015 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 3) Sisältää valtionosuusrahoitteisen oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen vuodesta 2005 alkaen.
- 4) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuoden 2015 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 6) Ei sisällä kansanopistojen tutkintoon johtavaa koulutusta vuosina 2000-2015.

Liitetaulukko 2. Koulutuksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 2000–2015 ¹⁾

Käyttökohte	Vuosi								Muutos 2014-2015
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Esiopetus ²⁾	156	367	352	348	356	354	358	358	0,1
Perusopetus ³⁾	4 541	4 653	4 655	4 564	4 541	4 584	4 609	4 620	0,2
Lukiokoulutus ⁴⁾	835	818	785	769	757	752	749	736	-1,8
Ammatillinen koulutus ⁵⁾	1 536	1 755	1 987	1 998	1 975	1 951	1 907	1 810	-5,0
Oppisopimuskoulutus	160	180	199	183	178	157	160	151	-5,3
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁶⁾	873	960	1 013	994	965	931	887	906	2,1
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁷⁾	2 266	2 278	2 443	2 514	2 435	2 389	2 356	2 323	-1,4
Muu koulutus ⁸⁾	494	492	500	499	497	493	488	479	-1,9
Opintotuki	1 076	998	984	914	871	849	865	860	-0,5
Yhteensä	11 936	12 500	12 918	12 782	12 576	12 460	12 379	12 244	-1,1

- 1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2015 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.
- 2) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.

- 3) Vuosina 2000-2015 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 4) Vuosina 2000-2015 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 5) Sisältää valtionosuusrahoitteisen oppilaitosmuotoisen ammatillisen lisäkoulutuksen vuodesta 2005 alkaen.
- 6) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuoden 2015 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 7) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 8) Ei sisällä kansanopistojen tutkintoon johtavaa koulutusta vuosina 2000-2015.

Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2015

Koulutussektori	Vuosi								Muutos
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2014-2015
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	%
Esiopetus	3 200	4 700	5 400	5 500	5 800	5 800	5 900	5 900	-0,1
Perusopetus ¹⁾	4 600	5 900	7 600	7 900	8 200	8 400	8 500	8 600	1,3
Lukiokoulutus ¹⁾	3 600	4 500	5 500	5 600	5 800	5 900	6 000	6 000	0,5
Ammatillinen koulutus ²⁾	7 000	8 400	10 100	10 500	10 800	10 800	10 500	10 000	-4,3
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	4 900	5 600	6 900	7 000	7 000	6 900	6 600	6 800	2,2
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	8 800	9 500	12 800	13 800	13 800	13 900	14 000	14 500	3,1
Yhteensä	5 300	6 500	8 300	8 600	8 800	9 000	8 900	9 000	0,5

- 1) Vuosina 2000-2015 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 2) Ei sisällä ammatillista lisäkoulutusta.
- 3) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuoden 2015 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 2000–2015 ¹⁾

Koulutussektori	Vuosi								Muutos
	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2014-2015
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	%
Esiopetus	5 300	6 400	6 000	5 900	6 000	5 900	6 000	5 900	-1,6
Perusopetus ²⁾	7 700	8 000	8 600	8 500	8 500	8 600	8 600	8 600	-0,3
Lukiokoulutus ²⁾	6 000	6 200	6 200	6 100	6 000	6 000	6 100	6 000	-1,0
Ammatillinen koulutus ³⁾	11 700	11 500	11 400	11 300	11 200	11 000	10 600	10 000	-5,8
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	8 100	7 600	7 800	7 500	7 300	7 000	6 700	6 800	0,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	14 600	13 000	14 500	14 900	14 400	14 200	14 200	14 500	1,5
Yhteensä	8 800	8 800	9 400	9 300	9 200	9 200	9 100	9 000	-1,1

- 1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2015 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.
- 2) Vuosina 2000-2015 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 3) Ei sisällä ammatillista lisäkoulutusta.
- 4) Ammattikorkeakoululain uudistuksesta ja tiedonkeruumuutoksista johtuen vuoden 2015 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.
- 5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin.

Laatuseloste: Koulutuksen talous

1. Tilastotietojen relevanssi

Koulutuksen talustilasto kuvaa koko koulujärjestelmän talous- ja kustannustietoja esiopetuksesta korkeakoulukoulutukseen sisältäen myös opetuksen hallintomenot ja opintotukimenot. Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa. Kustannustietoja tuotetaan eriteltynä koulutussektoreittain ja käyttökohteen mukaan.

Tiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Tiedot perustuvat opetustoimen valtionosuusjärjestelmässä olevien oppilaitosten osalta Opetushallituksen keräämiin tietoihin ja kunnallisen esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen osalta Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston yhteydessä tehtyyn erillistiedonkeruuseen opetuksen valtionosuusjärjestelmää varten. Korkeakoulujen tiedot perustuvat valtion keskuskirjanpidon ja valtion talousarvioesityksen tietoihin ja Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoimintatilaston keräämiin tietoihin yliopistojen tutkimusmenoista. Valtion opintotukimenotiedot ovat Kelan opintoetuustilastoista. Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa käytetään Tilastokeskuksen keräämiä opiskelijamäärätietoja.

Tilastolain (23.4.2004/280, muut. 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen työjärjestyksen mukaan väestö- ja elinolotilastot -yksikkö tuottaa kyseisiä tilastoja mm. koulutuksesta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kustannustiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Aineistot ovat kokonaisaineistoja. Perusjoukkona ovat Suomessa annetun koulujärjestelmäkoulutuksen kustannustiedot. Tiedot eivät sisällä henkilö pohjaisia tietoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot ilmestyvät runsas vuosi viiteajankohdan jälkeen. Tiedot kuvaavat kalenterivuotta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Koulutustilastot-vastuualueelta, jossa tilasto laaditaan.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy Tilastokeskuksen käsitteitokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1995. Jonkin verran eri vuosien vertailtavuuteen vaikuttavat koulutusjärjestelmässä, tilastoinnissa ja käytetyissä luokituksissa tapahtuneet muutokset.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Opetushallituksen julkaisemat koulutuskustannustiedot poikkeavat Tilastokeskuksen tiedoista tietojen rajauksen ja tilastointikäytäntöjen erojen vuoksi.

Lisätietoja

Mika Tuononen 029 551 3504

Vesa Hämäläinen 029 551 2594

Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

koulutustilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0947 (pdf)